

EDİTÖRDEN | EDITORIAL

Allah'a hamdolsun 28. sayımız ilgililerin istifadesine sunuldu.

Bu sayıda temel İslam bilimlerinin Tefsir, Hadis ve Fıkıh gibi muhtelif alanlarıyla ilgili çeşitli sorunlara dair yedi makale ile bir tahkik çalışması yer almaktadır.

İlk olarak Celal Kırca, Kur'an'ın anlaşılmasında Aristo mantığının etkisine dikkat çekerek bu mantığın Kur'an yorumları üzerindeki yansımaları ele almakta, doğru anlam ve yorum için Aristo mantığı yerine Kur'an mantığının yerleştirilmesi gerektiği tezini işlemektedir.

Daha sonra Harun Bekiroğlu, “*Ben insanları ve cinleri sadece bana ibadet etmeleri/kulluk için yarattım*” meâlindeki Zâriyât sûresi 56'ncı âyet bağlamında Kelâmî bakış açısının âyete verilen anlamı nasıl etkilediği üzerinde durmaktadır.

Ahmet Emin Seyhan ise makalesinde, Ye'cûc ve Me'cûc'un kimliği konusunda ortaya çıkan karışıklığı izale etmeyi gaye edinerek konuyla ilgili rivayetlerin sened ve metin tahliline yönelmektedir. Makale Kur'an'da zikri geçen Ye'cûc ve Me'cûc ile ilgili yorumları etkileyecek sonuçlar ortaya koymaktadır.

Şüphesiz kırk hadis geleneği Hadis ilminin en köklü geleneklerinden birisidir. Bayram Kanarya da önce kırk hadis geleneğinin dayandığı rivayeti ele almakta, ardından kırk farklı beldeye mensup kırk sahabiden kırk hadis nakledilmek suretiyle pek çok kırk hadis kitabından farklı nitelik arzeden İbn Asakir'in *el-Erbaûne'l-Büldâniyye* isimli eserini tahlil etmektedir.

Usûl ilminde nassın delaleti meselesi üzerinde çokça durulan hususlardan birisi olup Fatih Orhan, Serahsî'nin konuyla ilgili görüşleri çerçevesinde “mefhûmu'l-muhâlefet” veya “meskûtun anh” olan bir hususun hüküm istinbatında kullanılması durumunda ortaya çıkabilecek icthad hatalarını ele almaktadır.

Fıkıh ilminin daha geniş kitlelere hitap eden yönünü temsil eden ilmihal geleneği de bu ilimde köklü bir geleneği olan telif türüdür. Ahmet Aydın da makalesinde 16'ncı yüzyılda Bâbürlüer döneminde telif edilen *Mübeyyen Der Fıkh* isimli Farsça ilmihal eseri üzerinde durmaktadır. Eser manzum ilmihal geleneğinin dönemdeki ilk örneği olması bakımından da önemlidir.

Nesh meselesi de Usûl ilminde en çok tartışılan konuların başında gelir. Hacer Yetkin, nesh mevzuunda önemli tartışma meselelerinden birisi olan Kur'an'ın sünneti ile sünnetin Kur'an'ı neshi hususlarını ele alarak İmam Şâfiî'den klâsik döneme kadar belli başlı Hanefî ve Şâfiî usûlcülerin konuyla ilgili görüş ve delillerini incelemekte, tartışmaya kaynaklık eden anlayış farklarını tespit etmektedir.

Bu sayıdaki son makalede Ceyda Gürman, Osmanlı döneminin en tanınan sîmâlarından birisi olan Molla Hüsrev'in işâri tefsir geleneğinin bir örneği sayılabilecek *Risâle fî Esrâri'l-Fâtîha* isimli eserini tahlil etmekte ve ardından eserin tenkitli neşrini yapmaktadır. Risale Osmanlı ulemasının senkretik tefsir yaklaşımına örnek teşkil etmesi bakımından dikkat çeken bir eserdir.

Tanıtım ve Değerlendirmeler bölümünde ikisi batıdan ikisi doğudan dört eser üzerinde durulmuştur.

İlk olarak Tamer Yıldırım, Roger Garaudy'nin Cemal Aydın tarafından *Medeniyetler Diyalogu* adıyla Türkçeye çevrilen eserini ele almıştır. Garaudy, müslüman olmadan beş yıl önce (1977) yazdığı bu eserinde, gezdiği yerlerle ilgili izlenimlerini aktarmaktadır. Eser, Batı dışındaki kültürlerle dikkat çekmesi ve insanlığın saadetini bu kültür mensuplarının her yönüyle geliştirilmesinde görmesi bakımından dikkat çekmektedir.

İkinci olarak Hülya Terzioğlu, Cevâdi Âmûlî'nin, Ejder Okumuş tarafından *Celâl ve Cemâl Aynasından Kadın* adıyla tercüme edilen eserini değerlendirmektedir. Eser kadın konusunu Şii-tasavvufî bir çizgide ele almakla birlikte mühim tespit ve teklifler içermesi bakımından önem taşımaktadır.

Üçüncü tanıtım yazısı, yine Tamer Yıldırım tarafından Garaudy'ye ait bir başka eser değerlendirilmiştir. Yine Cemal Aydın tarafından *Geleceğimizde İslam Var* adıyla Türkçeye çevrilen eser, yazarın medeniyetler diyalogu serisinin ikinci kitabı olup *Medeniyetler Diyalogu* ismini taşıyan eserindeki fikirlerini şekillendirmek amacıyla kaleme alınmıştır ve hedef kitlesi daha ziyade Batı insanıdır.

Son olarak Zakir Demir, Muhammed b. Râşid b. Muhammed el-Bereke'nin *et-Tefâsîri'l-Muhtasara: İtticâhâtuhâ ve Menâhicuhâ* isimli eserini ele almaktadır. Eser muhtasar tefsir yazma geleneğini ilk kez ele alan bir çalışma olması ve bu alandaki zengin literatüre dikkat çekmesi bakımından önemlidir.

Takdirlerinize sunuyoruz.

Dr. Faruk BEŞER